

ЗАКОН ЗА ВРШЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАБОТИ (*)

Редакциски пречистен текст ¹

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите на вршење на сметководствени работи, субјектите кои вршат сметководствени работи, условите за стекнување со статус на сметководител и овластен сметководител, организацијата и работењето на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија, основањето и надлежностите на Советот за унапредување и надзор над сметководствената професија на Република Северна Македонија, како и други прашања кои се однесуваат на вршењето на сметководствени работи.

Дефиниции

Член 2

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Сметководствени работи** - се идентификување, сортирање и обработка на податоци врз основа на сметководствени документи и водење на трговски/деловни книги за финансиските трансакции на обврзник за водење на сметководство, нивно анализирање, евидентирање и составување на годишна сметка и/или финансиски извештаи во согласност со закон;

2. **Совет за унапредување и надзор над сметководствената професија на Република Северна Македонија** - е самостојно и независно регулаторно тело за унапредување и надзор над сметководствената професија и надзор над работењето на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

3. **Институт на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија** - е професионално здружение на сметководители и овластени сметководители основано согласно со овој закон;

4. **Обврзник за водење сметководство** – е физичко или правно лице кое има обврска да води трговски/деловни книги и да составува годишна сметка и/или финансиски извештаи во согласност со закон;

5. **Вршител на сметководствени работи** - е вработено лице кое може да биде со статус на сметководител или овластен сметководител;

6. **Сметководствен приправник** - е физичко лице кое нема положено испит за стекнување на статус на сметководител или овластен сметководител, без право за потпишување на годишни сметки и/ или финансиски извештаи, кое е вработено или има статус на практикант согласно со закон, без работно искуство од две години во вршење на сметководствени работи под менторство на сметководител и/или овластен сметководител;

* Со овој закон се врши усогласување со Регулативата (ЕУ) бр.1092/2010 на Европскиот Парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за макропрудентен надзор на финансискиот систем на Европската Унија и формирање Европски одбор за системски ризик (CELEX бр. 32010R1092).

¹ Редакциски пречистениот текст на Законот за вршење на сметководствени работи, ги опфаќа: основниот текст на Законот, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр.173/22 и Законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр.47/25, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

7. **Сметководител** - е физичко лице кое има најмалку две години работно искуство во вршење сметководствени работи под менторство на сметководител и/или овластен сметководител и има положено испит за стекнување на статус на сметководител односно има уверение за сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и кое е запишано во Регистарот на сметководители согласно со овој закон;

8. **Овластен сметководител** - е физичко лице кое има најмалку две години работно искуство во вршење на сметководствени работи под менторство на сметководител и/или овластен сметководител и има положено испит за стекнување на статус на овластен сметководител односно има уверение за овластен сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и кое е запишано во Регистарот на овластени сметководители согласно со овој закон;

9. **Испит за стекнување статус на сметководител и/или овластен сметководител** - е испит што го организира и спроведува Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија согласно со одредбите од овој закон;

10. **Трговец поединец - сметководител** - е физичко лице регистрирано за вршење на сметководствени работи согласно со закон, со лиценца за работа издадена од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија, регистрирано во Регистарот на трговци поединци - сметководители согласно со овој закон;

11. **Трговец поединец - овластен сметководител** - е физичко лице регистрирано за вршење на сметководствени работи согласно со закон, со лиценца за работа издадена од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и е регистрирано во Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители согласно со овој закон;

12. **Друштво за вршење сметководствени работи** - е трговско друштво за вршење на сметководствени работи регистрирано согласно со закон, со лиценца за работа издадена од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и е регистрирано во Регистарот на друштва за вршење на сметководствени работи согласно со овој закон;

13. **Регистар на сметководствени приправници** - е книга за евиденција на податоци за сметководствени приправници, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

14. **Регистар на сметководители** - е книга за евиденција на податоци за сметководителите, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

15. **Регистар на овластени сметководители** - е книга за евиденција на податоци за овластените сметководители, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

16. **Регистар на трговци поединци - сметководители** - е книга за евиденција на податоци за трговците поединци - сметководители, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

17. **Регистар на трговци поединци** - овластени сметководители - е книга за евиденција на податоци за трговците поединци - овластени сметководители, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

18. **Регистар на друштва за вршење на сметководствени работи** - е книга за евиденција на податоци за друштва за вршење сметководствени работи, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

19. **Регистар на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување** - е книга за евиденција на податоци за правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување, која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

20. **Лиценца за трговец поединец** - сметководител - е лиценца за работа на сметководителот, која е издадена од Институтот на овластени сметководители на Република Северна Македонија согласно со овој закон;

21. **Лиценца за трговец поединец** - овластен сметководител - е лиценца за работа на овластениот сметководител, која е издадена од Институтот на овластени сметководители на Република Северна Македонија согласно со овој закон;

22. **Лиценца за друштво за вршење на сметководствени работи** - е лиценца за работа на трговското друштво, која е издадена од Институтот на овластени сметководители на Република Северна Македонија согласно со овој закон;

23. **Уверение за сметководител односно за овластен сметководител** - е документ издаден од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија на лицата кои го положиле испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител;

24. **Дисциплинска повреда** - е непостапување или постапување спротивно на одредбите од овој закон, законите со кои се регулира водењето на сметководството, Кодексот на етика за професионални сметководители на Меѓународната федерација на сметководители (IFAC) и актите на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

25. **Континуирано професионално усовршување** - е постојано стручно усовршување со цел за надградување на теоретските и практичните знаења и вештини заради професионално и ефикасно вршење на сметководствените работи;

26. **Држави-членки на Европска економска област** - се државите-членки на Европската Унија и државите Норвешка, Исланд и Лихтенштајн;

27. **МСФИ** - се Меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“;

28. **МСФИ за МСС** - е Меѓународен стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и

29. **IFAC** - е Меѓународна федерација на сметководители.

II. СОВЕТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ И НАДЗОР НАД СМЕТКОВОДСТВЕНАТА ПРОФЕСИЈА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Статус на Советот за унапредување и надзор над сметководствената професија на Република Северна Македонија

Член 3

(1) Заради унапредување и надзор на сметководствената професија, Владата на Република Северна Македонија основа Совет за унапредување и надзор на сметководствената професија на Република Северна Македонија како самостојно и независно регулаторно тело, со јавни овластувања утврдени со овој закон (во натамошниот текст: Советот).

(2) Советот се стекнува со својство на правно лице со упис во Регистарот на други правни лица што се води во Централниот регистар на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Централниот регистар).

(3) Седиштето на Советот е во Скопје.

(4) Советот за својата работа одговара пред Владата на Република Северна Македонија.

Статут на Советот

Член 4

(1) Советот донесува статут со кој се уредуваат внатрешната организација, управувањето, начинот на донесување на акти и условите за вработување на вработените во стручната служба и други прашања од значење за работењето на Советот.

(2) На Статутот од ставот (1) на овој член согласност дава Владата на Република Северна Македонија.

(3) Статутот од ставот (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Работа на Советот

Член 5

(1) Советот ги врши следниве работи:

1) донесува деловник за својата работа, годишна програма за работа, годишен финансиски план и годишен извештај за работењето на Советот;

2) иницира контрола на трговци поединци-сметководители, трговци поединци-овластени сметководители и друштвата за вршење сметководствени работи до Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

3) дава согласност на Статутот и другите акти на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија; ја следи нивната примена и му укажува на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија на потребата од нивно изменување и дополнување;

4) го следи спроведувањето на годишната и тригодишната програма за контрола преку извештаите од извршената контрола на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

5) го следи спроведувањето на годишните програми за полагање испит и за континуирано професионално усовршување на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

6) ја следи постапката за признавање на квалификации стекнати во странство, којашто ја спроведува Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија;

7) го следи и контролира извршувањето на контролата на квалитет од страна на Институтот и дава препораки за подобрување на спроведувањето на контролата на квалитет, а по потреба учествува во постапките на контролирање на друштвата за вршење на сметководствени работи и трговец поединец-сметководител, односно овластен сметководител;

8) врши надзор над работењето на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и изрекува мерки за констатирани неправилности и/или незаконитости од членот 49 став (5) од овој закон;

9) дава насоки на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија за прашања за кои е надлежен согласно со овој закон;

10) ја следи примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и дава мислење на министерот за финансии за потребата за изготвување на измени и дополнување на истите;

11) донесува годишен план за вработување на лица во стручната служба на Советот и

12) врши други работи утврдени со овој закон и со статутот.

(2) На актите од ставот (1) точка 1) на овој член согласност дава Владата на Република Северна Македонија.

(3) По добивањето согласност од Владата на Република Северна Македонија, актите од ставот (1) точка 1) на овој член се објавуваат на веб-страницата на Советот.

Состав на Советот

Член 6

(1) Советот го сочинуваат пет члена од кои еден е претседател и тоа:

1) два члена предлага министерот за финансии;

2) еден член предлага Македонската академија на науките и уметностите од редот на редовните професори на економските факултети во државата;

3) еден член предлагаат заеднички Стопанската комора на Северна Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија и Стопанската комората на северозападна Македонија и

4) еден член предлага Собранието на Институтот.

(2) Предложениот член од ставот (1) точка 3) на овој член не смее да биде член на органите на Институтот и да не вршел сметководствени работи во последните три години до денот на неговото предлагање за член во Советот.

(3) Владата на Република Северна Македонија ги именува и разрешува претседателот и членовите на Советот.

(4) При именувањето на претседателот и членовите на Советот од ставот (2) на овој член се почитува начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците.

(5) Претседателот раководи со работењето на Советот и го застапува во односите со трети лица.

(6) Мандатот на претседателот и членовите на Советот е пет години, без можност за повторен избор.

Услови за избор на членови на Советот

Член 7

(1) За претседател и член на Советот може да се предложи лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Северна Македонија,
- да има завршено високо образование од областа на економијата или правото,
- да не е вработен во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија и да не е член на ниедно извршно тело на истиот,
- да има најмалку пет години работно искуство во областа на сметководството или финансиите,
- да не е правосилно осудуван за кривично дело против јавните финансии, платниот промет, стопанството и службената должност и
- да не му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност.

(2) За претседател и член на Советот не може да се предложи лице:

- кое е функционер кој раководи со државен орган или орган на државната управа и
- кое е носител на функција во органите на политичка партија и/или член на орган на надзор, орган на управување или кој било друг орган на правно лице од јавниот сектор основано од Владата на Република Северна Македонија односно од Собранието на Република Северна Македонија.

(3) Претседателот и членовите на Советот својата работа ја извршуваат на начин на кој нема да ја доведат во прашање независноста и самостојноста на Советот.

(4) Советот е независен и самостоен во извршувањето на работите утврдени во овој закон.

Права на претседателот и членовите на Советот

Член 8

(1) Претседателот и членовите на Советот имаат право на месечен надоместок кој се обезбедува од средствата на Советот утврдени со годишниот финансиски план, во висина до 50% од една просечна месечна нето - плата исплатена во Република Северна Македонија во последниот месец од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

(2) Административно-техничките работи поврзани со работењето на Советот ги врши стручна служба на Советот составена од најмалку три вработени лица. Работењето на стручната служба на Советот го организира и координира едно од вработените лица, кое го определува Советот на предлог на претседателот.

(3) Средствата за плата на вработените во стручната служба на Советот, како и средствата за месечен надоместок на претседателот и членовите на Советот се утврдуваат во годишниот финансиски план на Советот.

Разрешување на членовите на Советот

Член 9

(1) Владата на Република Северна Македонија по барање, или по добиено известување од институцијата која ги предложила, може пред истекот на мандатот за кој се именувани претседателот и членовите на Советот да ги разреши ако:

- сами побараат и поднесат оставка до институцијата која го предложила,
- престанат да ги исполнуваат условите од членот 7 од овој закон,
- ја прекршат обврската за заштита на личните и доверливите податоци и
- неоправдано отсутнуваат на три седници на Советот последователно или неоправдано отсутнуваат на пет седници во текот на една година.

(2) Функцијата на членот на Советот престанува во случај на смрт или губење на деловна способност.

(3) Во случај на предвремен престанок на мандатот на претседателот и на членовите на Советот согласно со овој закон, во рок од 30 дена од денот на престанокот на мандатот, институцијата која го предложила на негово место до Владата на Република Северна Македонија предлага друго лице до истекот на мандатот на претседателот односно членот на кој му престанува вршењето на должноста.

(4) Владата на Република Северна Македонија во рок од 15 дена од денот на доставувањето на предлогот од ставот (3) на овој член именува нов претседател односно нов член на Советот.

Одлучување на Советот

Член 10

(1) Советот одлучува на седници.

(2) Советот може да донесува одлуки од негова надлежност доколку на седницата се присутни мнозинството од вкупниот број на членови.

(3) Претседателот и членовите на Советот не можат да гласаат воздржано.

(4) Одлуките на Советот се сметаат за донесени доколку за истите гласало мнозинство од присутните членови на седницата.

Средства за работа на Советот

Член 11

Работењето на Советот се финансира од:

- 3% од остварените вкупни приходи на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија,
- Буџетот на Република Северна Македонија и
- други приходи остварени во текот на работењето на Советот.

Член 12

(1) Вработените во стручната служба на Советот кои вршат работи од административна природа, имаат статус на административни службеници.

(2) За прашања кои се однесуваат на работниот однос на вработените од ставот (1) на овој член, кои не се уредени со овој закон и со колективен договор, се применуваат одредбите од Законот за административните службеници и општите прописи за работните односи.

(3) Вработените во стручната служба на Советот кои вршат помошно-технички работи, имаат статус на помошно-технички персонал.

(4) На помошно-техничкиот персонал во стручната служба на Советот се применуваат општите прописи за работни односи.

Член 13

Начинот на утврдување на основната плата и на додатоците на плата на вработените во стручната служба на Советот се уредува со колективен договор, а вредноста на бодот на основната плата ја утврдува Советот по претходна согласност од страна на Владата на Република Северна Македонија.

III. ИНСТИТУТ НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ И ОВЛАСТЕНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Член 14

(1) Сметководителите и овластените сметководители на територијата на Република Северна Македонија се организираат во Институт на сметководители и овластени сметководители на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Институтот).

(2) Институтот има својство на правно лице со јавни овластувања. Статусот на правно лице го стекнува со упис во Регистарот на други правни лица кој се води во Централниот регистар.

(3) Седиштето на Институтот е во Скопје.

(4) Институтот формира подружници на територијален принцип за една или повеќе единици на локалната самоуправа. Подружниците немаат својство на правно лице.

(5) Тековното работење на Институтот го врши стручна служба. Со стручната служба раководи секретар избран преку јавен оглас.

(6) Вработените во стручната служба се професионално ангажирани, со полно работно време и имаат право на плата и други надоместоци согласно со општите прописи од работните односи.

(7) Институтот има статут. Со Статутот на Институтот особено се уредува организацијата, управувањето, работењето, финансирањето и претставувањето на членовите на Институтот во сите негови органи.

Член 15

(1) Органи на Институтот се: Собрание на Институтот, Надзорен одбор, Управен одбор и претседател на Институтот.

(2) Заради вршење на работите од својот делокруг, Институтот формира:

- 1) дисциплинска комисија;
- 2) комисија за стандарди за финансиско известување и
- 3) комисија за образование, обука и публикации.

(3) Институтот може да формира и други постојани и повремени комисиии утврдени со Статутот на Институтот.

(4) Членовите на органите и членовите на комисиите се избираат од редот на членовите на Институтот, кои не се вработени во Институтот, со право на повторен избор, но не повеќе од два мандата последователно.

(5) Во органите и комисиите на Институтот не може да биде избрано повеќе од едно лице кое е вработено или е основач на ист трговец поединец-сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи.

(6) Во Комисијата за стандарди за финансиско известување покрај другите членови, задолжителен член е и еден член универзитетски професор од областа на сметководството и ревизијата, а во Комисијата за образование, обука и публикации покрај другите членови задолжителен член е и еден член универзитетски професор од областа на образованието, методиката и дидактиката во наставата.

(7) Начинот на работа, составот и мандатот на комисиите од ставовите (2) и (3) на овој член се утврдени со Статутот на Институтот.

Член 16

Институтот особено ги врши следниве работи:

1) води Регистар на сметководствени приправници, Регистар на сметководители, Регистар на овластени сметководители, Регистар на трговци поединци - сметководители, Регистар на трговци поединци - овластени сметководители, Регистар на друштва за вршење на сметководствени работи и Регистар на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување;

2) врши електронска размена на податоци од Регистарот на сметководители и овластени сметководители со Централниот регистар за цели на потпишување на годишната сметка и на финансиските извештаи;

3) врши електронска размена на податоци од Регистарот на сметководители и овластени сметководители со Управата за јавни приходи за цели на поднесување на даночните пријави;

4) врши контрола на работењето на вршителите на сметководствени работи, трговците поединци - сметководители, трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење на сметководствени работи;

5) организира и спроведува испит за стекнување статус на сметководител односно овластен сметководител;

6) издава уверение за сметководител и уверение за овластен сметководител;

7) издава и одзема лиценци за работа на трговци поединци – сметководители, трговци поединци - овластени сметководители и друштва за вршење на сметководствени работи;

- 8) одлучува по барањата за одобрување на квалификација за сметководител и овластен сметководител стекната во странство;
- 9) организира и спроведува испит за одобрување на квалификација за сметководител и овластен сметководител стекната во странство;
- 10) издава одобренија на правни лица кои ќе спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување под надзор на Институтот;
- 11) организира меѓународни и домашни симпозиуми од областа на сметководството;
- 12) ја следи примената на Кодексот на етика за професионални сметководители на IFAC;
- 13) ги преведува МСФИ и МСФИ за МСС;
- 14) соработува со други професионални тела во Република Северна Македонија и странство и
- 15) врши други работи утврдени со овој закон.

Член 17

(1) Собранието на Институтот го сочинуваат сите сметководители и овластени сметководители претставени преку избрани претставници од подружниците на Институтот.

(2) Собранието на Институтот го сочинуваат вкупно 50 претставници избрани од подружниците на Институтот.

(3) Мандатот на секој избран претставник во Собранието на Институтот трае четири години, со можност за повторен избор.

(4) Претставниците во Собранието се избираат од членовите на подружниците на Институтот.

(5) Секоја подружница има право да избере членови на Собранието, соодветно на бројот на регистрираните сметководители и овластени сметководители во подружницата во однос на вкупниот број на регистрираните сметководители и овластени сметководители на Институтот. Постапката за избор на претставници од подружниците во Собранието детаљно се уредува со Статутот на Институтот.

(6) Стручната служба на Институтот најмалку еднаш годишно, а најдоцна до 31 мај во тековната година на веб-страницата на Институтот објавува ажурирани и пречистени списоци на сметководители и овластени сметководители по подружници.

(7) Претставниците на подружниците кои се членови на Собранието на Институтот, може да бидат отповикани со одлука која се носи со просто мнозинство од членовите на подружницата присутни на состанокот на подружницата.

(8) Прекинатиот мандат на претставник во Собранието го продолжува следниот избран член на подружницата и трае до истекот на постојниот мандат.

(9) Членовите на подружниците одлучуваат на состаноци кои се одржуваат најмалку еднаш годишно, најдоцна до 30 септември во тековната година, кои се свикуваат на иницијатива на претседателот на Институтот или со поднесување на писмена иницијатива до службите на Институтот потпишана од повеќе од 20% од членовите на подружницата кои се регистрирани во регистрите на Институтот во моментот на поднесувањето на иницијативата.

(10) Одржувањето на состаноците на подружниците го одредува подносителот на иницијативата од ставот (9) на овој член и истите ги објавува јавно на веб-страницата на Институтот. За да може да се одлучува на состаноците на подружниците потребно е присуство на најмалку 20% од членовите на подружницата кои се регистрирани во регистрите на Институтот. Доколку на два последователни состаноци на една подружница не се обезбеди минимално учество на најмалку 20% од членовите на подружницата кои се регистрирани во регистрите на Институтот, одлуките на третиот последователен состанок се носат со просто мнозинство од присутните.

(11) Подружница не може да биде организирана со помалку од 200 членови. Сметководител односно овластен сметководител може да биде регистриран само во една подружница, согласно со постојното живеалиште.

(12) Собранието на Институтот:

1) го избира и отповикува претседателот и членовите на Управниот одбор на Институтот, со просто мнозинство од присутниот број на членови на седницата;

2) го избира и отповикува претседателот и членовите на Надзорниот одбор на Институтот, со просто мнозинство од присутниот број на членови на седницата;

3) го избира и отповикува претседателот и членовите на комисиите на Институтот, со просто мнозинство од присутниот број на членови на седницата;

4) го донесува Статутот на Институтот;

5) ги разгледува и донесува сите акти на предлог на комисиите на Институтот;

6) ја утврдува висината на членарините;

7) ја утврдува висината на надоместоците за издавање на лиценци за работа;

8) ја донесува програмата за полагање на испит за стекнување статус на сметководител и овластен сметководител;

9) ја донесува програмата за одобрување на квалификација за сметководител и овластен сметководител стекната во странство;

10) ја утврдува висината на надоместокот за полагање на испит за стекнување статус на сметководител и овластен сметководител;

11) ја утврдува висината на надоместокот за издавање на уверение за сметководител и овластен сметководител;

12) ја утврдува висината на надоместокот за полагање испит за признавање на професионална квалификација стекната во странство;

13) ја одобрува работата на Надзорниот одбор на годишната седница;

14) го утврдува начинот на спроведување и полагање на испитот за стекнување статус на сметководител и овластен сметководител;

15) ја донесува годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот;

16) го избира друштвото за ревизија;

17) ги усвојува годишната сметка, годишниот извештај за работа и ревизорскиот извештај на годишната сметка на Институтот;

18) ја утврдува висината на надоместокот за континуирано професионално усовршување;

19) одлучува за формирање и престанок на подружниците на Институтот;

20) одлучува за висината на платите за претседателот на Институтот, секретарот и вработените во стручната служба на Институтот, како и за сите надоместоци на членовите на органите на Институтот и

21) одлучува за други прашања согласно со овој закон.

(13) Институтот ја утврдува членарината од ставот (12) точка 6) на овој член врз основа на реално направените трошоци од страна на Институтот.

(14) Институтот ги утврдува надоместоците од ставот (12) точки 7), 10), 11) и 12) на овој член со Тарифник врз основа на реално направените трошоци за печатење и издавање на лиценци за работа, за полагање на испит за стекнување статус на сметководител односно овластен сметководител, за издавање на уверение за сметководител, односно овластен сметководител и за полагање на испит за професионална квалификација стекната во странство.

(15) Советот дава согласност на актите од ставот (12) точки 4), 6), 8), 9), 15), 17) и 18) на овој член и на Тарифникот од ставот (14) на овој член.

(16) Актите на Собранието се објавуваат на веб-страницата на Институтот во рок од 48 часа од денот на усвојувањето, односно нивното донесување.

(17) Работата на Собранието се уредува со Деловник за работа.

Член 18

(1) Собранието на Институтот се состанува најмалку двапати годишно.

(2) Редовната годишна седница на Собранието се одржува најдоцна до 15 април. Седниците на Собранието се одржуваат доколку присуствуваат најмалку половина од вкупниот број избрани претставници од подружниците на Институтот. Собранието одлуките ги донесува со просто мнозинство од присутниот број членови на седницата.

(3) Во случај на спреченост членовите на Собранието физички да присуствуваат на седниците, заради здравствен ризик или заради итна и neodложна потреба, седниците на Собранието може да се одржуваат онлајн преку електронски систем на Институтот. Онлајн- седниците на Собранието се одржуваат доколку присуствуваат најмалку половина од вкупниот број избрани претставници од подружниците на Институтот.

(4) Со седница на Собранието претседава член на Собранието избран од присутните членови на Собранието на седницата, со мандат до изборот на претседавачот на наредната седница на Собранието. Претседавачот со Собранието го определува редоследот на работата и го одржува редот на седницата.

(5) За претседавач со Собранието не може да биде избран претседателот на Институтот, член на Управниот одбор, Надзорниот одбор или на комисија на Институтот.

(6) Во случај на спреченост претседавачот да присуствува и да раководи со седницата на Собранието, до избор на нов претседавач, со седницата претседава и раководи најстариот присутен член на седницата.

(7) Седниците на Собранието ги свикува претседателот на Институтот врз основа на одлука на Управниот одбор или на писмено барање доставено до претседателот на Институтот, до претседателот на Надзорниот одбор на Институтот или до претседавачот на последната одржана седница на Собранието, а потпишано од најмалку една половина од избраните претставници од подружниците во Собранието.

(8) Претседателот на Институтот свикува седница на Собранието во рок од 30 дена од денот на донесувањето на одлуката на Управниот одбор, односно од поднесеното писмено барање на избраните претставници од подружниците на Собранието.

(9) Доколку претседателот на Институтот не свика седница на Собранието на Институтот во рокот утврден во ставот (8) на овој член, седницата ќе ја свика претседателот на Надзорниот одбор во рок од седум дена по истекот на рокот од ставот (8) на овој член.

(10) Доколку претседателот на Надзорниот одбор не свика седница на Собранието на Институтот во рокот од ставот (9) на овој член, седницата ќе ја свика претседавачот од последната одржана седница на Собранието, во рок од седум дена по истекот на рокот од ставот (9) на овој член, а ќе ја води работно претседателство составено од три члена избрани од присутните членови на седницата на Собранието.

(11) Доколку претседавачот од последното одржано Собрание на Институтот не ја свика седницата на Собранието во рокот од ставот (10) на овој член, седницата ќе ја свика Советот во рок од седум дена, а со неа ќе раководи работно претседателство од три члена избрани од присутни членови на Собранието.

(12) Членовите на Собранието за секоја одржана седница имаат право на паричен надоместок кој не смее да го надмине износот на 20% од просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика, како и право на надомест за патни трошоци.

Член 19

(1) Надзорниот одбор го сочинуваат претседател и четири члена со мандат од четири години без право на повторен избор.

(2) Членовите на Надзорниот одбор не можат да бидат членови на други органи и комисији на Институтот.

(3) Седниците на Надзорниот одбор ги свикува и со нив раководи претседателот на Надзорниот одбор, на кои е потребно да присуствуваат мнозинството од вкупниот број членови на Надзорниот одбор.

(4) Доколку претседателот на Надзорниот одбор од кои било причини не е во можност да ја врши функцијата или е отсутен, состаноците на Надзорниот одбор ги свикува и раководи член на Надзорниот одбор избран со мнозинство гласови од мнозинството на сите членови на Надзорниот одбор.

(5) Надзорниот одбор одлуките ги донесува со јавно гласање, со мнозинство гласови од присутните членови на седницата.

(6) Надзорниот одбор на Институтот:

1) врши периодични контроли на материјалното и финансиското работење на Институтот;

2) ги разгледува годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот и дава мислење по истата до Собранието на Институтот;

3) ги разгледува годишната сметка и годишниот извештај за работа на Институтот и дава мислење по истата до Собранието на на Институтот;

4) навремено до Собранието на Институтот иницира постапка за избор на правно лице за изготвување ревизорски извештај на годишната сметка на Институтот;

5) предлага до Собранието на Институтот разрешување на претседателот на Институтот или членови на Управниот одбор, во случај на несовесно и неправилно работење;

- 6) го одобрува Деловникот за работа на Управниот одбор;
- 7) ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор;
- 8) врши контрола над работењето на Институтот согласно со закон, Статутот и другите акти на Институтот;
- 9) предлага мерки кои треба да бидат преземени за спроведување и отстранување на неправилностите и незаконитостите во работата на Институтот;
- 10) поднесува извештај за своето работење до Собранието на Институтот заради одобрување;
- 11) поднесува извештај за своето работење до Советот заради информирање и
- 12) врши други работи согласно со овој закон.

(7) Во случај на предвремен престанок на мандатот на претседателот и/или членовите на Надзорниот одбор, Собранието по можност веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на отповикувањето, избира нов претседател и/или нови членови на Надзорниот одбор. До изборот на нов претседател и/или член на Надзорниот одбор, постојниот претседател, односно член на Надзорниот одбор, ќе ја врши функцијата не подолго од шест месеци од отповикувањето.

(8) Членовите на Надзорниот одбор имаат право на месечен надоместок за својата работа кој не смее да го надмине износот на една половина од просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика, а кој се исплатува доколку се одржи најмалку една седница во месецот за кој се исплатува надоместокот.

Член 20

(1) Со Институтот управува Управен одбор.

(2) Управниот одбор го сочинуваат претседател и четири члена со мандат од четири години без право на повторен избор. Претседателот на Управниот одбор е претседател на Институтот.

(3) Управниот одбор на Институтот:

1) ги подготвува и предлага годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот;

2) ги подготвува годишната сметка и годишниот извештај за работењето на Институтот;

3) ја предлага висината на членарините;

4) ја предлага висината на надоместокот за издавање на лиценци за работа;

5) ја предлага висината на надоместокот за полагање на испит за здобивање статус на сметководител и овластен сметководител;

6) ја предлага висината на надоместокот за полагање испит за признавање на професионална квалификација стекната во странство согласно со овој закон;

7) одлучува за запишување и бришење на членовите во регистрите на Институтот;

8) ја усвојува годишната програма за континуирано професионално усовршување предложена од Комисијата за образование, обука и публикации;

9) ја предлага висината на надоместокот за континуирано професионално усовршување;

10) ја усвојува годишната програма за контрола на работењето на трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и друштвото за вршење на сметководствени работи;

11) ја предлага програмата за одобрување на квалификација за сметководител и овластен сметководител стекната во странство;

12) ги разгледува извештаите од извршената контрола на работењето на трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и друштвото за вршење на сметководствени работи и покренува прекршочна постапка согласно со членот 47 став (2) од овој закон;

13) издава и одзема лиценци за работа;

14) ги предлага членовите на комисиите;

15) го предлага актот за висината на платите за претседателот на Институтот, секретарот и за вработените во стручната служба на Институтот, како и сите надоместоци за членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор, комисиите и за Собранието на Институтот;

16) одлучува за прием на донации;

17) се грижи за наплата на членарините;

18) ги извршува одлуките на Собранието на Институтот;

19) го донесува етичкиот кодекс на Институтот;

20) ги доставува ажурираните податоци од Регистарот на сметководители и овластени сметководители и субјектите што вршат сметководствени работи до Централниот регистар најдоцна до 15 јануари во тековната година за претходната година;

21) ги доставува ажурираните податоци од Регистарот на сметководители и овластени сметководители до Управата за јавни приходи најмалку еднаш месечно;

22) врши контрола и ажурирање на податоците во Регистарот на сметководители и овластени сметководители, кои ги доставува до Централниот регистар и до Управата за јавни приходи и соработува со нив за успешно спроведување на прописите на сметководството и на овој закон;

23) донесува интерен акт за начинот за чување на личните податоци и информации и

24) врши други работи согласно со овој закон.

(4) Седница на Управниот одбор свикува и со неа раководи претседателот на Управниот одбор. Седница на Управниот одбор може да се свика и на барање на мнозинство од вкупниот број членови на Управниот одбор.

(5) За полноважност на одлуките на Управниот одбор потребно е на седницата да присуствуваат мнозинство од вкупниот број членови на Управниот одбор. Одлуките се донесуваат со мнозинство гласови од присутните членови на Управниот одбор.

(6) Доколку претседателот на Институтот од кои било причини не е во можност да ја врши функцијата или е отсутен, состаноците на Управниот одбор ги свикува и со нив раководи член на Управниот одбор избран со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Управниот одбор.

(7) Одлуките на Управниот одбор се објавуваат на веб-страницата на Институтот во рок од 48 часа од денот на нивното донесување.

(8) Управниот одбор заради информирање на квартално ниво до Надзорниот одбор поднесува извештај за своето работење во рок од 30 дена од истекот на кварталот.

(9) Членовите на Управниот одбор имаат право на месечен надоместок за својата работа, кој не смее да го надмине износот на една половина од просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика, а кој се исплатува доколку се одржи најмалку една седница во месецот за кој се исплатува надоместокот.

Член 21

(1) Претседателот на Институтот ја врши својата функција професионално со полно работно време и има право на плата. Висината на платата на претседателот може да изнесува најмногу до три просечни месечни исплатени нето-плати по вработен во месец декември во претходната година согласно со податоците од Државниот завод за статистика.

(2) Претседателот на Институтот:

- 1) го претставува и застапува Институтот;
- 2) се грижи Институтот да работи согласно со закон;
- 3) ги спроведува одлуките на Собранието на претставници на подружниците на Институтот;

- 4) потпишува налози за исплата од сметката на Институтот;

- 5) одлучува по приговори;

- 6) ја извршува одлуката донесена во дисциплинска постапка и

- 7) врши други работи предвидени со овој закон.

(3) За претседател на Институтот може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) има работно искуство како сметководител или овластен сметководител од најмалку пет последователни години до денот на поднесување на кандидатура;

- 2) е во редовен работен однос и има поднесено програма за работа и развој на Институтот за четиригодишниот мандат;

- 3) да не е правосилно осудуван за кривично дело против јавните финансии, платниот промет, стопанството и службената должност и

- 4) да не му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност.

- (4) Мандатот на претседателот е четири години, без право на повторен избор.

- (5) Предлог за отповикување на претседателот на Институтот до Собранието на Институтот поднесуваат најмалку половина од вкупниот број на членовите на Управниот одбор или половина од избраните претставници од подружниците на Собранието на Институтот или 10% од вкупното членство на Институтот.

- (6) На претседателот на Институтот за време на мандатот му мирува работниот однос, а не му мирува членството во Институтот.

Член 22

(1) Членството во комисиите и членството во органите на Институтот може да престане пред истекот на мандатот за кој се именувани, со разрешување ако:

- членот сам побара и поднесе оставка до Собранието на Институтот,
- членот ја прекрши обврската за заштита на личните и доверливите податоци,
- на членот му престане членството во Институтот и е избришан од соодветниот регистар и

- неоправдано отсуствува од три седници на органите на Институтот и на комисиите.

(2) Членството во комисиите и членството во органите на Институтот престанува со истек на мандатот, во случај на повеќемесечна или трајна спреченост и во случај на смрт.

(3) Во случај на предвремен престанок на мандатот на членството во комисиите и членството во органите на Институтот, Управниот одбор во рок од 60 дена од денот на разрешувањето односно од денот на престанокот од ставот (2) на овој член на Собранието на Институтот му предлага друго лице до истекот на мандатот на членот на кој му престанува вршењето на должноста.

(4) За престанокот на мандатот во случаите од ставот (1) на овој член, Собранието на Институтот донесува одлука за разрешување на првата наредна седница од настанувањето на причините за престанокот на мандатот.

(5) При поднесување неотповиклива оставка од страна на претседател на Управниот одбор на Институтот, на Надзорниот одбор и на комисиите на Институтот, до избор на нов, функцијата ја врши најстариот член на органот или на комисијата. При поднесување оставки на две третини од членовите на Управниот и на Надзорниот одбор или на комисиите на Институтот, остатокот од членовите ја извршуваат должноста до изборот на нови членови.

Член 23

(1) Институтот средствата за финансирање на своето работење ги обезбедува од следниве извори:

- 1) годишни членарини од вршители на сметководствени работи;
- 2) надоместоци за издавање на лиценци за работа за трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи;
- 3) надоместоци за полагање на испит за стекнување статус на сметководител и овластен сметководител;
- 4) надоместоци за издавање уверенија за сметководител и овластен сметководител;
- 5) надоместоци за полагање испит за признавање на професионална квалификација стекната во странство;
- 6) надоместоци од спроведување на континуираното професионално усовршување;
- 7) донации и
- 8) наплатени парични казни за изречени дисциплински мерки.

(2) Надоместокот од ставот (1) точка 6) на овој член се утврдува во висина од 5% од нето - надоместокот без вклучен данок на додаден вредност од секој учесник на обука за континуирано професионално усовршување. Правните лица кои одржуваат обуки за континуирано професионално усовршување се должни до Институтот на квартално ниво, заради утврдување на износот на надоместокот, да достават извештај за вкупен број на присутни лица во тековната година, како и износ на наплатени надоместоци, најдоцна до двест и петти во месецот по завршување на секој квартал.

(3) Институтот обезбедените средства од ставот (1) на овој член ги користи за намените согласно со годишниот финансиски план.

(4) Нереализираните средства од годишниот финансиски план за тековната година се пренесуваат во годишниот финансиски план за наредната година.

Член 24

(1) Институтот е должен да ги чува десет години сите документи, податоци и информации, стекнати или создадени согласно со овој закон и да ги штити личните податоци.

(2) Институтот, вклучувајќи ги вработените, членовите на органите и членовите на комисиите на кои им се достапни податоците согласно со овој закон, се должни да ги користат единствено за целите и овластувањата утврдени со овој закон, а особено личните податоци, согласно со прописите за заштита на личните податоци.

IV. НАЧИН НА СТЕКНУВАЊЕ СТАТУС НА СМЕТКОВОДИТЕЛ И ОВЛАСТЕН СМЕТКОВОДИТЕЛ

Член 25

Со статус на сметководител или овластен сметководител се стекнува лице кое положило испит за стекнување статус на сметководител или овластен сметководител и има најмалку две години работно искуство во вршење на сметководствени работи под менторство на сметководител и/или овластен сметководител.

Член 26

(1) Лицето кое сака да се стекне со статус на сметководител или овластен сметководител, до Институтот поднесува барање за полагање на испит за стекнување на статус сметководител, односно овластен сметководител .

(2) Кон барањето за полагање на испит за стекнување статус на сметководител задолжително се доставува:

1) доказ (уверение) за завршено средно бизнис/економско образование или

2) доказ (уверение) за завршено више бизнис/економско образование (VI/1) степен;

3) доказ (уверение) за завршено тригодишно високо бизнис/економија образование, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 180 кредити според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС);

4) доказ (уверение) за завршено четиригодишно високо бизнис/економија образование (VII/1 степен), односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) и

5) доказ за уплата на надоместокот за полагање испит за стекнување статус на сметководител.

(2) Кон барањето за полагање на испит за стекнување статус на овластен сметководител задолжително се доставува:

1) доказ (уверение) за завршено тригодишно високо бизнис/економија образование, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 180 кредити според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС);

2) доказ (уверение) за завршено више бизнис/економија образование (VI/1) степен,

3) доказ (уверение) за завршено; четиригодишно високо бизнис/економија образование (VII/1 степен), односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) и

4) доказ за уплата на надоместокот за полагање испит стекнување статус на овластен сметководител.

(4) Документите од ставовите (2) и (3) на овој член се доставуваат во оригинал или во копија заверена на нотар.

(5) На лицата кои го положиле испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител, Институтот им издава уверение за сметководител, односно за овластен сметководител во рок од 15 дена од денот на полагањето на испитот.

(6) Формата и содржината на барањата од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на уверенијата за сметководител, односно овластен сметководител ги пропишува министерот за финансии.

Член 27

(1) Лицето кое има уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител се запишува во Регистарот на сметководители, односно во Регистарот на овластени сметководители врз основа на поднесено лично барање до Институтот на пропишан образец согласно со ставот (9) на овој член.

(2) Кон барањето за упис во регистрите од ставот (1) на овој член се приложуваат следниве документи:

1) уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител;

2) доказ дека не му е изречена прекршочна санкција - забрана за вршење професија или должност од областа на финансиите, платниот промет и стопанството сè додека траат правните последици од санкцијата;

3) доказ дека со правосилна судска пресуда не му е изречена споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност сè додека траат правните последици од пресудата;

4) доказ дека со правосилна судска пресуда не е осудувано на безусловна казна затвор над шест месеци, за кривичните дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност сè додека траат правните последици од пресудата;

5) доказ за уплата на членарина и

6) доказ за искуство во вршење на сметководствени работи од две години стекнато врз основа на вработување и/или практиканство согласно со закон и под менторство на сметководител и/или овластен сметководител.

(3) Доказот за искуство во вршење на сметководствени работи од ставот (2) точка 6) на овој член вклучува потврда од работодавач за стекнато искуство во вршење на сметководствени работи и доказ од евиденцијата на органот за вработување. Доказот за искуство се приложува само доколку лицето го стекнало искуството пред поднесувањето на барањето за упис во соодветниот Регистар.

(4) Документот од ставот (2) точка 1) на овој член се обезбедува од евиденцијата на Институтот по службена должност по барање на лицето од ставот (1) на овој член.

(5) Овластеното службено лице од Институтот кое ја води постапката за упис во регистрите од ставот (1) на овој член е должно во рок од пет дена од денот на приемот на барањето, документите од ставот (2) точки 2), 3) и 4) на овој член по службена должност да ги побара од Централниот регистар, а доказот од ставот (2) точка 6) на овој член по службена должност да го побара од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија.

(6) Овластеното службено лице од Централниот регистар, односно од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија од кого е побаран документот е должно истиот да го достави до Институтот во рок од седум дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член.

(7) Институтот е должен лицето од ставот (1) на овој член да го запише во соодветниот Регистар во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(8) Одредбите од ставот (2) од овој член не се применуваат на даватели на сметководствени услуги регистрирани во држави членки на Европска економска област.

(9) Формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на потврдата за стекнато искуство во вршење на сметководствени работи од ставот (2) точка 6) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 28

(1) Полагањето на испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител, се спроведува според програма за полагање испит за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител, која ја донесува Управниот одбор на Институтот по претходна согласност од Советот.

(2) Со програмата од ставот (1) на овој член се пропишуваат предметите, прописите и литературата за полагање на испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител. Програмата треба да биде усогласена со програмите за стекнување на сродни професионални звања на други професионални тела и наставни програми од областа на сметководството на образовни институции во Република Северна Македонија

(3) Предметите од програмата од ставот (1) на овој член особено треба да ги опфатат следниве области:

1) законска рамка во врска со изготвување годишни сметки и финансиски извештаи и на консолидирани годишни сметки и финансиски извештаи и меѓународни стандарди за финансиско известување;

2) финансии и финансиска анализа и

3) даноци и даночен систем.

(4) Испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител го спроведува испитна комисија формирана од Институтот. Испитната комисија се состои од пет члена од редот на сметководители, овластени сметководители, универзитетски професори од областа на сметководството и ревизијата со петгодишно искуство во областа на сметководството, финансиите, даноците, корпоративното право и работните односи. По потреба, Институтот може да формира повеќе комисии за спроведување на испит формиран од Собранието на Институтот.

(5) Начинот на спроведување на испитот за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител, поблиску го пропишува Управниот одбор на Институтот по претходна согласност на Советот.

(6) Лицето кое полага испит за стекнување на уверение за сметководител, односно овластен сметководител, може да биде ослободено од полагање на одредени предмети кои ги положило во текот на претходното образование врз основа на доставена документација за положените испити и наставната програма, за што одлучува испитната комисија.

(7) По исклучок од ставот (6) на овој член лицето кое полага испит за стекнување на уверение за сметководител, односно овластен сметководител, ќе биде ослободено од полагање на предметите кои ги положило во текот на претходното образование и/или потоа, а кои предмети се акредитирани од АССА во институциите кои го спровеле полагањето.

(8) Испитната комисија од ставот (4) на овој член има право на паричен надоместок во висина до 50% од една просечна месечна нето - плата исплатена во Република Северна Македонија во последниот месец од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

(9) Паричниот надоместок од ставот (8) на овој член се исплатува на присутните за секоја одржана работна седница на комисијата за која се исплатува надоместокот. Годишниот износ на исплатениот паричен надоместок не смее да го надмине годишниот износ на просечната месечна нето - плата исплатена во Република Северна Македонија во последниот месец од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

Член 29

(1) Лице кое има лиценца за овластен ревизор може да се стекне со статус на овластен сметководител без полагање на стручен испит.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член за стекнување статус на овластен сметководител до Институтот е должно да достави барање кон кое доставува:

1) лиценца за овластен ревизор во оригинал или копија заверена на нотар и

2) доказ за платен надоместок за издавање уверение за овластен сметководител.

(3) Институтот на лицето од ставот (1) на овој член му издава уверение за овластен сметководител во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(4) Овластениот ревизор кој се стекнал со уверение за овластен сметководител не може истовремено кај ист субјект да врши работи на овластен сметководител и на овластен ревизор.

(5) Сметководствени работи во Република Северна Македонија може да врши и физичко лице кое има стекната квалификација во странство доколку:

1) професионалната квалификација стекната во странство е соодветна на професионалната квалификација стекната согласно со овој закон и

2) во постапка на проверка на професионална оспособеност спроведена од Институтот успешно го положи испитот спроведен од Институтот согласно со членот 16 точка 9) од овој закон, со кој се потврдува дека има знаење од областа на законската регулатива во Република Северна Македонија за вршење на сметководствени работи.

(6) Лицето од ставот (5) на овој член до Институтот поднесува барање за признавање на квалификација стекната во странство кон кое барање особено ги приложува следниве документи:

- 1) диплома за завршено образование;
 - 2) уверение за државјанство;
 - 3) документ издаден од надлежен орган за професионалната квалификација на лицето;
 - 4) програмата по која е стекната професионалната квалификација во странство и
 - 5) доказ за уплатен надоместок за спроведување на постапката за признавање професионална квалификација стекната во странство.
- (7) Документите од ставот (6) на овој член лицето ги доставува во оригинал или копија заверена на нотар, односно во нотарски заверен превод.
- (8) Институтот на лицето од ставот (5) на овој член му издава уверение во рок од 15 дена од денот на исполнувањето на условите од ставовите (5) и (6) на овој член.
- (9) Начинот на признавање на професионалната квалификација сметководител односно овластен сметководител стекната во странство, поблиску го пропишува министерот за финансии.
- (10) Формата и содржината на барањето за признавање на професионална квалификација стекната во странство ги пропишува министерот за финансии.

V. КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСОВРШУВАЊЕ

Член 30

(1) Заради надградување на знаењето во областа на сметководството, сметководителите се должни да посетат обука за континуирано професионално усовршување од најмалку 90 часа за период од три години, при што најмалку 24 часа во текот на една година, притоа првиот циклус од три години, односно првата година во која почнува да тече оваа обврска е годината која следи по годината во која сметководителот е впишан во регистарот на сметководители.

(2) Заради надградување на знаењето во областа на сметководството, овластените сметководители се должни да посетат обука за континуирано професионално усовршување од најмалку 120 часа за период од три години, при што најмалку 32 часа во текот на една година, притоа првиот циклус од три години, односно првата година во која почнува да тече оваа обврска е годината која следи по годината во која овластениот сметководител е впишан во регистарот на овластени сметководители.

(3) Континуираното професионално усовршување од ставовите (1) и (2) на овој член се врши согласно со правилник и годишна програма за континуирано професионално усовршување донесена од Собранието на Институтот, која е усогласена со програмите за континуирано професионално усовршување на други професионални тела од областа на сметководството, ревизијата, финансиите, даноците и работните односи.

(4) Континуираното професионално усовршување од ставовите (1) и (2) на овој член особено се спроведува преку:

- 1) обуки од областа на меѓународните стандарди за финансиско известување и законската регулатива во Република Северна Македонија релевантна за вршење на сметководствени работи;

2) присуство на меѓународни семинари, работилници, симпозиуми и други видови организирана едукација, претходно одобрени од Институтот;

3) учество како предавач на настаните од точките 1) и 2) на овој став;

4) објавување статии во домашни публикации со каталогизација во Национална и универзитетска библиотека и меѓународни стручни публикации, претходно одобрени од Институтот;

5) менторство при практична обука од областа на сметководството на студенти со потпишан договор меѓу институцијата и физичкото лице овластениот сметководител – ментор, сметководител - ментор или друштвото за водење на сметководство, трговец поединец – овластен сметководител, трговец поединец - сметководител;

6) менторство на магистранти и докторанти од областа на сметководството и ревизијата со потпишан договор меѓу институцијата и физичкото лице овластениот сметководител – ментор, сметководител - ментор или друштвото за водење на сметководство, трговец поединец - овластен сметководител и трговец поединец - сметководител;

7) менторство при практична обука од областа на сметководството и ревизија на сметководствен приправник кое е вработено или има статус на практикант согласно со овој закон и

8) други облици на континуирано професионално усовршување утврдени со акт на Институтот согласно со овој закон.

(5) Обуките од ставот (4) точка 1) на овој член ги спроведуваат Институтот и правни лица кои даваат услуги за советување и едукација од областа на сметководството, финансиите, даноците, корпоративното право и работните односи, а кои имаат одобрение за спроведување на обуки за континуирано професионално усовршување издадено од Институтот и се запишани во Регистарот на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување.

(6) На правните лица кои даваат услуги за советување и едукација од областа на сметководството, финансиите, даноците, корпоративното право и работните односи им се издава одобрение за спроведување на обука за континуирано професионално усовршување по претходно поднесено барање до Институтот доколку имаат вработено најмалку двајца овластени сметководители со најмалку пет години работно искуство во областа на сметководството и искуство од три години во организирање и спроведување обуки од областа на сметководството, финансиите, даноците, корпоративното право и работните односи.

(7) Одобрението од ставот (5) на овој член се издава на сите правни лица кои ги исполнуваат условите од ставот (6) на овој член.

(8) Сметководителот, односно овластениот сметководител е должен најмалку 60% од часовите за период од три години согласно со ставовите (1) и (2) на овој член да ги оствари преку докажани обуки кои би можеле да се потврдат и проверат, а минимум 20 часа во годината преку посета на обуките од ставот (4) точка 1) на овој член.

(9) Обуката од ставот (4) точка 1) на овој член се одржува со физичко присуство во простории кои исполнуваат просторни и технички услови со соодветен дидактички пристап за одржување настава адаптиран на профилот и бројноста на аудиторинумот или онлајн настава на основа на професионална платформа која го овозможува истото, со точна регистрација за присуство на обуката.

(10) Просторните и техничките услови од ставот (9) на овој член кои треба да ги исполнат Институтот и правните лица кои спроведуваат обука за континуирано професионално усовршување, како и начинот за спроведување на обуките за континуирано професионално усовршување ги утврдува Управниот одбор на Институтот.

(11) Правилникот и годишната програма за континуирано професионално усовршување, начинот на спроведување на обуките, начинот на вреднување, признавање и докажување континуирано професионално усовршување, оправданите причини за отсуство од континуирано професионално усовршување, другите облици на континуираното професионално усовршување, водењето евиденција за континуираното професионално усовршување и други работи во врска со организирањето и спроведувањето на континуирано професионално усовршување, ги утврдува Управниот одбор на Институтот по претходна согласност на комисијата за образование, обука и публикации при Институтот.

(12) Правилникот и годишната програма за континуирано професионално усовршување се усогласуваат со Стандардот за едукација, најмалку еднаш годишно.

VI. ВРШЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАБОТИ И ПОДНЕСУВАЊЕ ГОДИШНА СМЕТКА

Член 31

(1) Содржините на сметководствените работи, основните, главните и дополнителните цели, задачи и предмет за вршење сметководствените работи, ги утврдува Управниот одбор на Институтот. Сметководител и/или овластен сметководител кој има уверение за сметководител или овластен сметководител од Институтот и е запишан во соодветниот регистар на Институтот во рамките на статусот кој го има, се стекнува со право за вршење на сметководствени работи, како и со право за потпишување на сите документи за финансиско известување кои произлегуваат од вршењето на сметководствените работи.

(2) Сметководителот води трговски/деловни книги на обврзници за водење на сметководство, за трговци поединци, здруженија и фондации и/или составува и потпишува за нив годишна сметка и/или финансиски извештаи во хартиена или во електронски форма.

(3) Овластениот сметководител води трговски/деловни книги на сите обврзници за водење на сметководство и/или составува и потпишува за нив, годишна сметка и/или финансиски извештаи во хартиена или електронски форма.

(4) Сметководителот односно овластениот сметководител задолжително ги потпишува годишната сметка и даночните пријави за обврзникот за кој води трговски/деловни книги, при што го наведува датумот на нивното составување и потпишување и регистарскиот број под кој е евидентиран во Регистарот на сметководители и во Регистарот на овластени сметководители.

(5) За сметководствените работи, обврзникот за водење на сметководство може да вработи вршител на сметководствени работи или сметководствен приправник, кој нема право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи.

(6) За целите на финансиското известување обврзникот за водење на сметководство може да вработи сметководител и/или овластен сметководител со полно работно време. Обврзниците за водење на сметководство, кои согласно со Законот за трговските друштва се поврзани лица, може да вработат едно исто лице со скратено работно време.

(7) Вработениот сметководител и/или овластен сметководител ги потпишува годишната сметка и даночните пријави само за обврзникот за водење на сметководство каде што е вработен или на него поврзани лица, при што го наведува датумот на нивното составување и потпишување, како и регистарскиот број под кој е евидентиран во Регистарот на сметководители и во Регистарот на овластени сметководители.

(8) Обврзникот за водење на сметководство може со договор за вршење на сметководствени работи да ангажира трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштво за вршење на сметководствени работи кој поседува лиценца за работа издадена од Институтот.

(9) Трговец поединец – сметководител може да склучи договор за вршење на сметководствени работи со самостоен вршител на дејност, заедница на сопственици на посебни делови на зграда, трговец поединец, здружение, фондација и приватна установа.

(10) Трговец поединец - овластен сметководител може да склучи договор за вршење на сметководствени работи со сите обврзници за водење на сметководство, освен со јавно трговско друштво, командитното друштво, акционерското друштво и командитното друштво со акции.

(11) Друштво за вршење на сметководствени работи склучува договор за вршење на сметководствени работи со сите обврзници за водење на сметководство.

(12) Друштвото за вршење на сметководствени работи мора да има вработено најмалку еден овластен сметководител.

(13) Трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштвото за вршење сметководствени работи во текот на важноста на договорот не смее да ги отстапи договорените работи на друг трговец поединец-сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или на друштво за вршење сметководствени работи, без согласност на обврзникот за водење на сметководство.

Член 32

(1) Трговец поединец или трговско друштво може да врши сметководствени работи по добивање на лиценца за работа од Институтот, со извршен упис во соодветниот регистар на Институтот.

(2) За добивање лиценца за работа, правното лице поднесува барање до Институтот. Кон барањето ја приложува следнава документација:

- 1) решение за упис од Централниот регистар;
- 2) уверение за стекнат статус за сметководител односно овластен сметководител на име на подносителот на барањето;
- 3) список на вработени лица - вршители на сметководствени работи, регистарскиот број под кој се запишани во соодветниот регистар на Институтот со назнака на лицата кои имаат право за составување и потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи;
- 4) доказите од членот 27 став (2) точки 2), 3) и 4) од овој закон;
- 5) доказ дека не е отворена или поведена стечајна постапка или ликвидација;
- 6) доказ за годишно осигурување при вршење на сметководствени работи и тоа за:

- трговец поединец – сметководител, износ од минимум 2.000 евра во денарска противвредност по штетен настан,

- трговец поединец – овластен сметководител на износ од минимум 10.000 евра во денарска противвредност по штетен настан,

- друштво за вршење на сметководствени работи на износ од минимум 20.000 евра во денарска противвредност по штетен настан и

7) доказ за уплатен надоместок за издавање лиценца за работа.

(3) Овластеното службено лице од Институтот кое ја води постапката за издавање на лиценца за работа на правни лица е должно документите од ставот (2) точки 1), 4) и 5) на овој член по службена должност да ги побара од Централниот регистар во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(4) Овластеното службено лице од Централниот регистар од кого се побарани документите е должно истите да ги достави до Институтот во рок од седум дена од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член.

(5) Документите од ставот (2) точки 3) и 6) на овој член се доставуваат во оригинал или копија заверена на нотар.

(6) Институтот донесува решение за издавање лиценца за работа и врз основа на решението за издавање на лиценцата за работа на правните лица согласно со нивната правна форма и статус, врши упис во соодветниот регистар во Институтот во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето од ставовите (2) и (3) на овој член.

(7) Лиценцата за работа се издава на неопределено време и не може да се пренесе на друго физичко или правно лице или на правен следбеник.

(8) Трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководители, друштво за вршење сметководствени работи може да работи по извршен упис на лиценцата за работа во Централниот регистар во рок од 15 дена од денот на приемот на истата.

(9) Правните лица со лиценца за работа се должни најдоцна до 31 јануари во тековната година да достават во Институтот список на лица вработени со нивните звања, со нивен регистарски број под кој се запишани во соодветниот регистар во Институтот и доказ за годишно осигурување од штета при вршење на професионална дејност во износ утврден во ставот (2) точка 6) на овој член.

(10) Лиценца за работа на правно лице се одзема ако:

1) се поднесе сопствено барање;

2) е издадена врз основа на неточни податоци;

3) повеќе не се исполнети условите врз основа на кои е издадена лиценцата;

4) е поведена постапка за ликвидација или стечајна постапка;

5) е изречена прекршочна санкција забрана за вршење дејност сметководствени работи;

6) сметководителот, односно овластениот сметководител се брише од соодветниот регистар согласно со членот 36 од овој закон;

7) е изречена споредна казна - привремена забрана за вршење дејност сметководствени работи;

8) е изречена споредна казна - одземање на лиценца за вршење на сметководствени работи;

9) е изречена споредна казна - трајна забрана за вршење на сметководствени работи и

10) е изречена споредна казна - престанок на правното лице.

(11) Во случаите од ставот (10) точка 1) на овој член лиценцата се одзема во рок од пет дена од денот на поднесувањето на барањето.

(12) Во случаите од ставот (10) точка 2) на овој член лиценцата се одзема од страна на Институтот веднаш по утврдување дека е издадена врз основа на неточни податоци. Лиценцата се одзема за период од три години од денот на одземањето на лиценцата.

(13) Во случаите од ставот (10) точка 3) на овој член лиценцата се одзема веднаш по утврдување од страна на Институтот дека престанал да постои некој од условите за издавање на лиценца, освен во случај кога неисполнувањето на некој од условите се должи на настан кој не можел да се предвиди, спречи или да се избегне, при што лиценцата се одзема во рок од 30 дена од денот на утврдување од страна на Институтот дека условот престанал да постои.

(14) Во случаите од ставот (10) точка 4) и ставот (2) точка 5) на овој член, лиценцата се одзема со денот на отворање на стечајна или ликвидациона постапка.

(15) Во случајот од ставот (10) точка 5) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста на одлуката за прекршочна санкција. Лиценцата се одзема за периодот додека траат правните последици од забраната.

(16) Во случајот од ставот (10) точка 6) на овој член, лиценцата се одзема со денот на бришење од соодветниот регистар. Лиценцата се одзема за периодот за кој се губи правото на вршење на сметководствени работи согласно со членот 36 став (2) од овој закон.

(17) Во случајот од ставот (10) точка 7) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста на одлуката. Лиценцата се одзема за периодот додека траат правните последици од судската одлука.

(18) Во случаите од ставот (10) точки 8), 9) и 10) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста на судската одлука.

(19) Решението за одземање на лиценца, кое го донесува Институтот треба да биде образложено.

(20) Против решението од ставот (19) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот.

(21) Тужбата не го одложува извршувањето на решението од ставот (19) на овој член.

(22) Правното лице на кое му е одземена лиценцата може да поднесе барање за издавање на нова лиценца за работа по истекот на периодот од ставот (12) на овој член за кој лиценцата за работа е времено одземена.

Член 33

(1) Сметководствени работи може да врши и странско физичко или правно лице од државите- членки на Европскиот економски простор кое ги исполнува условите за вршење сметководствени работи, односно има дозвола за вршење на сметководствени работи од надлежен орган на државата-членка на Европскиот економски простор, согласно со овој закон.

(2) Институтот му издава уверение за сметководител, односно овластен сметководител на физичкото лице од ставот (1) на овој член согласно со постапката од членот 26 од овој закон, доколку кон барањето е приложен:

1) документ издаден од надлежен орган на матичната држава - членка на Европскиот економски простор за професионалната квалификација на лицето;

2) потврда од надлежен орган на матичната држава - членка на Европскиот економски простор дека не му е изречена мерка забрана за вршење професија или дејност не постара од три месеци.

(3) Институтот со решение ќе го запише правното лице од ставот (1) на овој член во Регистарот на друштва за вршење на сметководствени работи доколку:

1) најмалку еден овластен сметководител вработен во правното лице има уверение за овластен сметководител издадено од Институтот согласно со ставот (2) на овој член;

2) има дозвола за работење, односно е запишан во регистар на надлежен орган на матичната држава - членка на Европскиот економски простор, при што дозволата за работа, односно потврдата за регистрација да не биде постара од три месеци;

3) потврда од надлежен орган на матичната држава - членка на Европскиот економски простор дека не му е изречена мерка забрана за вршење на дејност постара од три месеци и

4) има доказ за годишно осигурување од штета при вршење професионална дејност (сметководствени работи), согласно со членот 32 став (2) точка 6) од овој закон.

(4) Институтот уписот на правното лице од став (1) на овој член во соодветниот регистар го врши согласно со членот 27 од овој закон.

(5) Институтот е должен за уписот од ставот (4) на овој член да го извести надлежниот орган на матичната држава - членка на Европскиот економски простор.

Член 34

Сметководителот, овластениот сметководител, трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител, односно друштвото за вршење сметководствени работи, се самостојни во вршењето на сметководствените работи.

VII. РЕГИСТРИ

Член 35

(1) Институтот ги води следниве регистри:

1) Регистар на сметководствени приправници,

2) Регистар на сметководители;

3) Регистар на овластени сметководители;

4) Регистар на трговци поединци - сметководители;

5) Регистар на трговци поединци - овластени сметководители;

6) Регистар на друштва за вршење сметководствени работи и

7) Регистар на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување.

(2) Регистарот на сметководствени приправници особено ги содржи следниве податоци:

1) име и презиме и регистарски број на лицето;

2) датум на упис во Регистарот;

3) назив, седиште и контакт податоци за физичкото, односно правното лице каде што е вработен и

4) статус на менторот и број на негово уверение.

(3) Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители особено ги содржи следниве податоци:

1) име и презиме и регистарски број на лицето;

2) ознака за право на потпишување годишна сметка и/или финансиски извештаи;

3) датум на упис во Регистарот;

4) назив, седиште и контакт податоци на правното лице каде што е вработен;

5) број на остварени часови за континуирано професионално усовршување, годишно и во тек на тригодишен период и

6) изречени дисциплински мерки.

(4) Регистарот на трговци поединци – сметководители, Регистарот на трговци поединци – овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење на сметководствени работи, особено ги содржи следниве податоци:

1) назив, седиште, контакт податоци и регистарски број на трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и на друштвото за вршење на сметководствени работи;

2) датум на упис во регистарот и

3) изречени дисциплински мерки.

(5) Регистарот на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување особено ги содржи следниве податоци:

1) регистарски број,

2) назив, седиште и контакт податоци на лицето кое спроведува обуки и

3) број на издадено решение од Институтот.

(6) Сите физички и правни лица запишани во соодветните регистри се должни да го известат Институтот за сите промени во врска со податоците содржани во Регистарот во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.

(7) Институтот регистрите од ставот (1) на овој член ги води и електронски, при што податоците ги објавува на својата веб-страница и истите континуирано ги ажурира.

(8) Формата, содржината и начинот на водење на регистрите од ставовите (2), (3), (4) и (5) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 36

(1) Сметководителот односно овластениот сметководител се брише од соодветниот Регистар:

1) на сопствено барање;

2) доколку при уписот во регистарот дал невистинити податоци;

3) доколку е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против имот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност сè додека траат правните последици од пресудата;

4) доколку му е изречена прекршочна санкција - забрана за вршење професија или должност од областа на финансиите, платниот промет и стопанството;

5) доколку со правосилна судска пресуда му е изречена споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност сè додека траат правните последици од пресудата;

- 6) ако му е одземена деловната способност;
- 7) во случај на смрт на физичкото лице и
- 8) доколку физичкото лице го оствари правото на пензионирање.

(2) Со бришење од регистарот физичкото лице го губи правото за вршење на сметководствени работи и тоа:

1) трајно, во случаите од ставот (1) точки 1), 2), 6) и 8) на овој член и

2) за периодот додека траат правните последици на судската пресуда, односно додека трае забраната во случајот од ставот (1) точки 4) и 5) на овој член.

(3) За бришење од соодветниот регистар Управниот одбор на Институтот донесува решение кое треба да биде образложено.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член може да се изјави жалба до Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(5) Жалбата од ставот (4) на овој член го одлага правното дејство на решението додека одлуката донесена врз основа на жалбата не се достави на странката.

(6) Против одлуката на Министерството за финансии може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

(7) За бришењето од соодветниот регистар, овластеното службено лице од Институтот во рок од пет дена од конечноста на решението од ставот (4) на овој член по службена должност ги известува Централниот регистар и Управата за јавни приходи.

VIII. ДИСЦИПЛИНСКА ПОСТАПКА

Член 37

(1) Дисциплинска постапка против сметководител односно овластен сметководител, води и дисциплински мерки изрекува дисциплинска комисија на Институтот во согласност со овој закон.

(2) Дисциплинската комисија е составена од пет члена со мандат од две години. Претседателот и членовите на дисциплинската комисија ги избира Собранието на Институтот на предлог на Управниот одбор, од кои тројца членови од редот на членовите на Институтот и двајца членови се надворешни стручни лица од областа на деловното право, финансиите, сметководството и ревизијата.

(3) При изрекувањето на дисциплинските мерки се земаат предвид тежината на повредата, последиците од таа повреда, степенот на одговорност на сторителот, околностите под кои е сторена повредата, поранешното негово однесување, како и другите олеснителни и отежнувачки околности.

(4) Во случај на повторување на дисциплинската повреда во период од една до три години од денот на изрекување на дисциплинската мерка, се изрекува потешка дисциплинска мерка од ставот (8) на овој член. Во случај на изрекување дисциплинска мерка - бришење од соодветниот регистар се одзема уверението на сметководителот, односно на овластениот сметководител.

(5) Дисциплинска постапка против физичко лице, вршител на сметководствени работи, се поведува по поднесено барање на органите на Институтот, правниот субјект каде е вработен и на писмено барање на државен орган. Дисциплинска постапка не се поведува на писмено барање на член на дисциплинската комисија.

(6) Дисциплинската комисија е должна во рок од 30 дена од денот на поднесеното барање од ставот (5) на овој член да донесе:

1) Решение со кое се отфрла предлогот за поведување на дисциплинска постапка доколку предлогот е поднесен од неовластен или анонимен подносител;

2) Решение со кое лицето се ослободува од одговорност дека сторило дисциплинска повреда и

3) Решение во кое на лицето му се утврдува сторена дисциплинска повреда и во кое му е изречена соодветна дисциплинска мерка.

(7) По исклучок на ставот (6) на овој член, доколку е потребно спроведување и изведување на поголем број на доказни средства, дисциплинската комисија решението ќе го донесе во рок не подолг од 60 дена од денот на поднесеното барање од ставот (5) на овој член.

(8) Дисциплинската комисија за дисциплинска повреда може да изрече дисциплинска мерка:

1) јавна опомена;

2) парична казна;

3) времено бришење од соодветниот регистар на Институтот и

4) бришење од соодветниот регистар на Институтот и одземање на уверение на сметководител, односно овластен сметководител.

(9) Рокот на застареност за започнување на дисциплинската постапка е една година од дознавањето на дисциплинската повреда и три години од денот на сторување на повредата. Застарувањето запира кога дисциплинската постапка е во мирување поради отсуство на сторителот на дисциплинската повреда. Прекин на застареноста настапува со почнување процесно дејство за водење на дисциплинската постапка.

(10) На членовите на дисциплинската комисија им се исплаќа месечен паричен надоместок во висина до 20% од износот на просечната месечна исплатена нето - плата во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика, при што годишниот паричен надоместок не смее да изнесува повеќе од 20% од дванаесетмесечниот износ на просечната месечна исплатена нето - плата во месец декември во претходната година. Паричниот надоместок се исплаќа доколку се одржи работна седница на Комисијата на која е донесено решение од ставот (6) на овој член.

(11) Начинот на работа на дисциплинската комисија поблиску го утврдува Управниот одбор на Институтот.

Член 38

Дисциплинската мерка - јавна опомена се изрекува на физичко лице, вршител на сметководствени работи ако:

1) без оправдана причина не ја плати членарината во рок од три месеци по истекот на утврдениот рок за плаќање;

2) не ги чува на соодветен и правилен начин трговските/деловните книги и останатата сметководствена документација утврдена со закон;

3) без оправдани причини одбие да изврши примопредавање на сметководствена документација при престанокот на договорот за вработување кај вршителот на сметководствени работи, односно на договорот за вршење сметководствени услуги склучен со обврзникот за водење сметководство;

4) не присуствува на две последователни седници како член на Собранието на Институтот, Надзорен одбор или Управен одбор, без претходна најава или писмено оправдание;

5) со своето однесување го нарушува угледот на сметководствената професија;

6) одбива или несовесно ги исполнува обврските определени со Статутот и актите на Институтот;

7) не ја почитува обврската за континуирано професионално усовршување во согласност со овој закон и

8) не го извести Институтот за сите промени во врска со податоците содржани во соодветниот регистар во согласност со овој закон.

Член 39

Дисциплинската мерка - парична казна

(1) Во висина од 30% од една просечна месечна нето - плата исплатена по вработен во Република Северна Македонија за месецот во кој е изречена дисциплинската мерка му се изрекува на физичко лице, вршител на сметководствени работи, кој ќе ја повтори истата повреда за која претходно му била изречена дисциплинска мерка - јавна опомена.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, дисциплинската мерка - парична казна во висина од една просечна месечна нето-плата исплатена по вработен во Република Северна Македонија за месецот во кој е изречена дисциплинската мерка му се изрекува на физичко лице, вршител на сметководствени работи, кој ќе ја повтори повредата од членот 38 став (1) точка 7) од овој закон, а за која претходно му била изречена дисциплинска мерка - јавна опомена.

Член 40

(1) Дисциплинската мерка - времено бришење од соодветниот регистар во траење до една година, му се изрекува на физичко лице вршител на сметководствени работи ако:

1) продолжи да не ја почитува обврската за континуирано професионално усовршување во согласност со овој закон и покрај изречената мерка од членот 39 став (2) од овој закон;

2) предизвика очигледна материјална штета на субјектот каде е вработен при вршењето на сметководствените работи;

3) несовесно и нестручно врши сметководствени работи без почитување на прописите и Меѓународниот кодекс на етика за професионални сметководители;

4) потпише годишна сметка/финансиски извештаи и даночни пријави/биланси за обврзник за водење на сметководствени работи со кој нема склучено договор за вработување на полно или скратено работно време;

5) потпише годишна сметка и даночни пријави за обврзник за водење на сметководствени работи за кој друштвото за водење на сметководствени работи и/или трговецот-поединец сметководител или овластен сметководител каде што е вработен нема склучено договор за вршење на сметководствени работи.

(2) Сметководител, односно овластен сметководител може да поднесе барање за упис во соодветниот регистар во Институтот по истекот на периодот за кој е избришан согласно со членот 36 став (2) точка 2 од овој закон.

Член 41

(1) Дисциплинската мерка - бришење од соодветниот регистар и одземање на уверението на сметководител односно овластен сметководител се изрекува ако:

1) врши сметководствени работи за времетраењето на мерката времено бришење од соодветниот регистар;

2) го поставува личниот финансиски интерес во судир со положбата и статусот на професијата сметководител;

3) оддава информации стекнати при вршење на сметководствените работи односно со истите постапува спротивно на членот 24 став (2) од овој закон;

4) го повтори прекршокот од членот 40 став (1) точка 4) од овој закон;

5) одбива да даде податоци на државни органи, правни лица и на граѓани, доколку давањето на податоците е пропишано со закон и

6) дава неточни податоци на државни органи, правни лица и на граѓани, доколку давањето на податоците е пропишано со закон.

(2) Сметководител, односно овластен сметководител, може да поднесе барање за полагање на испит за стекнување на статус на сметководител, односно овластен сметководител по истекот на две години од денот на бришењето од соодветниот регистар.

Член 42

Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок, процесирано од надлежни институции не ја исклучува дисциплинската одговорност на физичко лице вршител на сметководствени работи.

Член 43

(1) Против решението на дисциплинската комисија може да се изјави жалба до Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата од ставот (1) на овој член го одлага правното дејство на решението додека одлуката донесена врз основа на жалбата не се достави на странката.

(3) Против одлуката на Министерството за финансии може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

Член 44

(1) Решението донесено во дисциплинска постапка го извршува претседателот на Институтот. Решението се запишува во соодветниот регистар на Институтот и во рок од 48 часа се објавува на веб-страницата на Институтот.

(2) Дисциплинската мерка од членот 37 став (8) точка 1) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на една година од нејзиниот упис.

(3) Дисциплинската мерка од членот 37 став (8) точка 2) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на една година од нејзиниот упис.

(4) Дисциплинската мерка од членот 37 став (8) точка 3) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на две години од нејзиниот упис.

IX. КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТОТ НА РАБОТЕЊЕТО

Член 45

(1) Институтот врши контрола на квалитетот на работењето на трговецот поединец – сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и на друштвото за вршење сметководствени работи (во натамошниот текст: субјекти на контрола) заради документирано оценување на нивното законско и правилно работење.

(2) Контролата на квалитетот на субјектите на контрола се врши врз основа на Правилник, кој го донесува Управниот одбор на Институтот, со кој се пропишуваат начинот и процедурите за вршењето контрола на субјектите на контрола.

(3) Контролата од ставот (1) на овој член ја вршат сметководители односно овластени сметководители вработени во стручната служба на Институтот (во натамошниот текст: контролори), кои имаат:

1) статус на сметководител или овластен сметководител и се запишани во соодветните регистри на Институтот и

2) непрекинато најмалку пет години работно искуство во вршењето на сметководствени работи.

(4) За контролор кај субјект на контрола Институтот не може да определи лице кое најмалку три години пред почетокот на контролата било сопственик или вработен кај субјектот на контрола.

(5) Пред почетокот на контролата, контролорот мора да даде писмена изјава дека во однос на субјектот на контрола поседува интегритет во смисла на ставот (4) на овој член.

Член 46

(1) Контролата на квалитет на работењето на субјектите на контрола опфаќа проверка и проценка на:

1) исполнувањето на барањата на Меѓународниот кодекс на етика за професионалните сметководители на IFAC, актите на Институтот и овој закон;

2) исполнувањето на барањата за независност во однос на обврзникот за водење сметководство;

3) квантитетот и квалитетот на ангажирани човечки ресурси;

4) исполнување на условите за поседување на лиценца за вршење на сметководствени работи;

5) исполнување на условите на вработените за упис во соодветниот регистар на Институтот и

6) адекватноста на политиките и процедурите на системот на внатрешни контроли на работењето.

(2) Контролата на квалитет на субјектите на контрола се врши преку:

1) вонтеренска контрола и

2) теренска контрола.

(3) Вонтеренската контрола се спроведува како редовна контрола кај сите субјекти на контрола задолжително еднаш годишно преку собирање, обработка и анализа на годишниот прашалник за контрола што Институтот го доставува електронски до субјектите на контрола најдоцна до 20 декември во тековната

година. Субјектите на контрола се должни годишниот прашалник за контрола пополнет да го достават електронски до Институтот најдоцна до 31 март во тековната за претходната година.

(4) Во случај на утврдени неправилности или незаконитости во работењето кај субјектите на контрола, може да се спроведе и дополнителна вонтеренска контрола врз основа на дополнителен прашалник, кој се доставува електронски до субјектите на контрола.

(5) Доколку со вонтеренската контрола се утврдат сериозни неправилности или незаконитости, може да се изврши теренска контрола и/или да изречат контролни мерки согласно со членот 47 од овој закон.

(6) Теренска контрола кај сите субјекти на контрола се спроведува најмалку еднаш во пет години.

(7) По исклучок на одредбите од ставот (5) на овој член, периодот помеѓу две теренски контроли може да биде и пократок доколку со претходната теренска контрола квалитетот на работењето е оценет како незадоволителен или кога директната теренска контрола се спроведува на барање на клиентот на субјектот на контрола или друга заинтересирана страна.

(8) Контролата на квалитет на работењето на субјектите на контрола се спроведува според годишна програма, која ја донесува Управниот одбор на Институтот, а која особено содржи број на субјекти на контрола што ќе бидат опфатени со контролата и временски распоред на планираните теренски контроли. Програмата се однесува за период од една година, кој е различен од календарската година.

(9) Теренската контрола се спроведува заради проверка на законско и правилно работење. Утврдувањето на опфатот на теренската контрола се врши врз основа на бројот и структурата на вработени, процентуална застапеност на клиентите според големината и формата на организирање, природата, видот, опфатот и сложеноста на пристапот и начините за вршење на сметководствените работи што ги врши субјектот на контрола.

(10) Контролорот составува извештај за извршената теренска контрола во кој ги наведува утврдените неправилности и/или незаконитости, рокот за нивно отстранување и предлага контролни мерки согласно со членот 47 став (1) од овој закон.

(11) Извештајот од ставот (9) на овој член се доставува до Управниот одбор и до субјектот на контрола кој има право на приговор во рок од осум работни дена од денот на приемот на приговорот на Извештајот. Управниот одбор одлучува по приговорот во рок од седум работни дена од денот на приемот.

(12) Субјектот на контрола е должен во рокот определен во извештајот од ставот (10) на овој член да ги отстрани утврдените неправилности и незаконитости и до Институтот да поднесе извештај во кој ќе ги опише преземените мерки и ќе приложи документи и докази за отстранување на неправилностите и незаконитостите.

Член 47

(1) Контролните мерки за субјектите на контрола може да бидат:

1) наложување на работи и обврски кои придонесуваат за воспоставување на законитост и усогласување на работењето со овој закон;

2) донесување и примена на акциски план, интерни политики и процедури со кои се уредува работењето и следењето на системот на внатрешни контроли;

3) донесување и примена на интерни акти – политики и процедури за постапување и следење на работата со доверливи податоци.

(2) Врз основа на извештајот од спроведената контрола од членот 46 став (10) од овој закон, Управниот одбор на Институтот може да покрене прекршочна постапка пред надлежен суд.

Х. НАДЗОР

Член 48

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Министерството за финансии.

Член 49

(1) Надзор над работењето на Институтот врши Советот.

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член опфаќа надзор на законското и правилното работење на Институтот во согласност со овој закон. Во случај на донесување, односно усвојување на акт на Институтот во спротивност со овој закон, претседателот на Советот покренува постапка за ништовност на истиот пред Собранието на Институтот.

(3) Претседателот на Институтот е должен при извршување на надзорот од ставот (1) на овој член да овозможи неограничен пристап до просториите, средствата и до сите информации и документи релевантни за надзор и да обезбеди неопходни услови за негова непречена работа. Претседателот на Институтот е должен да биде присутен при вршењето на надзор, а во случај на спреченост го заменува член на Управниот одбор или претседателот на Надзорниот одбор или член на Надзорниот одбор.

(4) За спроведениот надзор се составува записник со насоки и рок за отстранување на утврдените неправилности и незаконитости. Примерок од записникот се доставува до Институтот во рок од 15 дена од денот на извршениот надзор. По приемот на записникот, во рок од пет дена Институтот има право да достави приговор до Советот.

(5) Врз основа на констатираните неправилности и/или незаконитости од надзорот утврдени во записникот од ставот (4) на овој член, Советот може да донесе решение со кое:

1) ќе им наложи на претседателот на Институтот, Управниот одбор и Надзорниот одбор во утврден рок да ги отстранат утврдените неправилности и незаконитости во записникот и/или

2) ќе утврди ништовност на акт донесен спротивно на овој закон и/или

3) ќе му наложи на Собранието на Институтот да го разреши претседателот на Институтот и/или членовите на Управниот одбор и/или членовите на Надзорниот одбор на Институтот доколку Институтот донесе акт спротивно на одредбите од овој закон и на интересите на членовите на Институтот и/или не ги извршува обврските пропишани со овој закон и Статутот на Институтот и/или не постапува по насоките дадени во записникот од ставот (4) на овој член.

(6) Во решението од ставот (5) на овој член, Советот ќе определи рок за избор на нови членови на Управниот одбор, на Надзорниот одбор на Институтот и/или претседателот на Институтот кој не може да биде подолг од 30 дена од денот на

доставување на решението и ќе именува најмногу тројца членови на Институтот, кои ќе ги извршуваат овластувањата на членовите на Управен одбор, Надзорен одбор на Институтот и/или претседателот на Институтот до изборот на истите во постапка и процедури спроведени според овој закон во рок од 45 дена.

(7) Изборот од ставот (6) на овој член се врши согласно со условите и постапката утврдени со овој закон.

(8) Доколку при надзорот над работењето на Институтот се утврди постоење на повреда на овој закон, Советот ќе ги извести надлежните државни органи за покренување кривична и/или прекршочна постапка.

XI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 50

(1) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако врши сметководствени работи, а не ги исполнува условите од членот 25 од овој закон.

(2) Покрај глобата, за дејствието од ставот (1) на овој член на физичкото лице ќе му се изрече и прекршочна санкција - забрана за вршење професија, дејност, во траење до една година.

(3) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговец поединец ако врши сметководствени работи, а не ги исполнува условите членот 32 став (2) од овој закон.

(4) Покрај глобата за дејствието од ставот (3) на овој член на физичкото лице ќе му се изрече и прекршочна санкција - забрана за вршење дејност во траење до една година.

Член 51

Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на сметководителот, односно овластениот сметководител ако:

1) составува и потпишува годишни сметки и/или финансиски извештаи спротивно на членот 31 став (2) односно став (3) од овој закон;

2) потпишува годишни сметки и даночни пријави спротивно на членот 31 став (7) од овој закон и

3) не го извести Институтот во согласност со членот 35 став (6) од овој закон.

Член 52

(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за друштво за вршење на сметководствени работи на микротрговец; од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност за друштво за вршење на сметководствени работи мал трговец; од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност за друштво за вршење на сметководствени работи среден трговец; и од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност за друштво за вршење сметководствени работи голем трговец ќе му се изрече за прекршок на правно лице ако:

1) не склучи договор со обврзник за водење на сметководство согласно со членот 31 став (11) од овој закон;

2) вршењето на сметководствени работи го отстапи на друг трговец поединец односно на друштво за вршење сметководствени работи без писмена согласност од обврзникот за водење сметководство (членот 31 став (13) од овој закон);

3) не изврши упис на лиценцата за работа во Централниот регистар согласно со членот 32 став (8) од овој закон,

4) не го извести Институтот дека се отстранети и/или не ги отстрани утврдените неправилности и незаконитости и не достави Извештај согласно со членот 46 став (12) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговец поединец - сметководител или трговец поединец - овластен сметководител за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото од ставот (1) на овој член.

Член 53

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на Институтот ако:

1) не ги преведува и ажурира МСФИ и МФСИ за МСС согласно со членот 16 став (1) точка 13 од овој закон;

2) не ги усвои актите од членот 17 став (12) точки 15) и 16) на овој закон;

3) не ги објавува актите на Собранието на Институтот од членот 17 став (16) од овој закон;

4) износот на надоместоците го утврди спротивно на членот 17 став (14) од овој закон;

5) не издаде уверение согласно со членот 26 став (5), членот 29 став (3) и членот 33 став (2) на овој закон;

6) не изврши упис во соодветниот регистар согласно со членот 27 став (7) од овој закон;

7) не издаде лиценца и не го изврши уписот во соодветниот регистар во рокот согласно со членот 32 став (6) од овој закон;

8) не ги објави на својата веб-страница сите усвоени акти, одлуки, опомени, согласно со членот 20 став (7) и членот 44 став (1) од овој закон и

9) не ги отстрани утврдените неправилности и/или незаконитости согласно со членот 49 став (5) точка 1 од овој закон.

(2) За прекршоците од ставот (1) на овој член глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на претседателот на Институтот.

Член 54

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за пркршок на овластеното службено лице во Институтот ако во рокот утврден во членот 27 став (5) и членот 32 став (3) од овој закон не ги побара потребните документи.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службеното лице во Централниот регистар ако во рокот утврден во членот 27 став (6) и членот 32 став (4) од овој закон не ги достави бараните документи.

(3) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службеното лице во Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија ако во рокот утврден во членот 27 став (6) од овој закон не ги достави бараните документи.

(4) Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лице ако не го извести Институтот за настанатите промени согласно со членот 35 став (6) од овој закон.

Член 55

Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на претседателот на Институтот ако согласно со овој закон:

- 1) не свика седница на Собранието на Институтот во рокот, согласно со членот 18 став (7) од овој закон;
- 2) не ги објави одлуките на Управниот одбор, во рокот од членот 20 став (7) од овој закон и
- 3) при вршење на надзор не постапува согласно со членот 49 став (3) од овој закон.

Член 56

Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на членовите на Управниот одбор на Институтот ако:

- 1) не донесат одлука за свикување на седница на Собранието на Институтот во рок и во постапка утврден а во членот 18 став (7) од овој закон и
- 2) не поднесе извештај согласно со членот 20 став (8) од овој закон.

Член 57

Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на членовите на Надзорниот одбор на Институтот ако не постапат согласно со членот 19 став (6) точки 10 и 11 од овој закон.

Член 58

Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на член на орган или Комисија на Институтот и на вработен во стручната служба на Институтот ако постапи спротивно на овој закон.

Член 59

За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд.

Член 60

Одмерувањето на висината на глобата се врши согласно со Законот за прекршоците.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 61

(1) Институтот формиран согласно со одредбите од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија број 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17), со денот на влегувањето во сила на овој закон продолжува со работа согласно со одредбите од овој закон.

(2) Уверенијата за сметководител, односно овластен сметководител, издадени до денот на влегувањето во сила на овој закон и запишани во Регистарот на сметководители односно во Регистарот на овластени сметководители, продолжуваат да важат како уверенија издадени согласно со одредбите од овој закон.

(3) Лиценците за работа на трговци поединци - сметководители, трговци поединци - овластени сметководители и друштва за вршење на сметководствени работи издадени од Институтот до денот на влегувањето во сила на овој закон и запишани во Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и во Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи, продолжуваат да важат како лиценци издадени согласно со одредбите од овој закон.

Член 62

Започнатите постапки за стекнување статус на сметководител, односно овластен сметководител, започнатите постапки за добивање на лиценца за работа за трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи и започнатите дисциплински постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат согласно со Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 63

(1) Институтот е должен во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на прописот од членот 35 став (8) од овој закон да ја усогласи содржината и начинот на водење на Регистарот на сметководители, Регистарот на овластени сметководители, Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи со одредбите од овој закон.

(2) Сметководителите и овластените сметководители кои се запишани во Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители се должни во рок од 60 дена од денот на истекот на рокот од ставот (1) на овој член да ги ажурираат податоците во соодветниот регистар на Институтот согласно со членот 35 став (3) од овој закон.

(3) Трговците поединци - сметководители, трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење сметководствени работи кои се запишани во Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и во Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи, се должни во рок од 60 дена од денот на истекот на рокот од ставот (1) на овој член да ги ажурираат податоците во соодветниот регистар согласно со членот 35 став (4) од овој закон.

(4) Трговците поединци - сметководители, трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење сметководствени работи на кои им е издадена лиценца за вршење на сметководствени работи, согласно со одредбите од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17) и кои до денот на влегувањето во сила на овој закон податокот за издавањето на

лиценцата за работа не го запишале во Централниот регистар, се должни да извршат упис на податокот за издавање на лиценцата во Централниот регистар во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 64

(1) Сметководител, односно овластен сметководител, кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усовршување во календарската 2017 и 2018 година, а кој поради прогласената вонредна состојба со коронавирусот, согласно со Уредбата со законска сила за примена на Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 140/20) не можеле првиот тригодишен циклус на часови да го исполнат до 31 декември 2021 година, имаат можност часовите да ги дополнат до 31 декември 2024 година.

(2) Сметководител, односно овластен сметководител, кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усовршување во календарската 2017 и 2018 година е должен покрај исполнувањето на часовите од првиот циклус на обуки од ставот (1) на овој член да ги исполни и часовите од вториот циклус на обуки од ставот (6) на овој член до крајот на 31 декември 2024 година со посета на 40 часа за сметководител и 60 часа за овластен сметководител.

(3) Сметководител, односно овластен сметководител, кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усвршување во 2019, 2020 и 2021 година е должен до започнување на третиот циклус обуки од ставот (7) на овој член да исполни 40 часа за сметководител, односно 60 часа за овластен сметководител.

(4) Сметководител, односно овластен сметководител кој ќе започне со посета на часови за континуирано професионално усвршување во 2022 година е должен до започнување на третиот циклус обуки од ставот (7) на овој член да исполни 40 часа за сметководител односно 60 часа за овластен сметководител.

(5) Сметководител, односно овластен сметководител, кој ќе започне со посета на часови за континуирано професионално усвршување во 2023 година е должен до започнување на третиот циклус на обуки од ставот (7) на овој член да исполни 20 часа за сметководител, односно 30 часа за овластен сметководител.

(6) Вториот циклус обуки за континуирано професионално усовршување започнува на 1 јануари 2022 година и завршува на 31 декември 2024 година.

(7) Третиот циклус на обуки започнува на 1 јануари 2025 година со примена на одредбите од членот 30 ставови (1) и (2) од овој закон.

Член 65

Првиот испит за стекнување статус на сметководител односно овластен сметководител, согласно со овој закон, ќе започне да се спроведува во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 66

До започнување на спроведувањето на првиот испит за стекнување на статус на сметководител односно овластен сметководител, уверенијата за сметководител, односно овластен сметководител, ќе се издаваат под услови и начин согласно со Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 67

Регистарот на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување ќе се воспостави во рок од девет месеци од влегување во сила на прописот од членот 35 став (8) од овој закон.

Член 68

Регистарот за сметководствени приправници ќе се воспостави во рок од три месеци од влегување во сила на прописот од членот 35 став (8) од овој закон.

Член 69

Институтот ќе изврши превод на МСФИ и МСФИ за МСС во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 70

Институтот е должен да ги достави податоците за сметководители односно овластени сметководители од Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители до Централниот регистар во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 71

(1) Владата на Република Северна Македонија во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го основа Советот за унапредување и надзор на сметководствената професија на Република Северна Македонија.

(2) До одржување на конститутивната седница на Собранието на Институтот од членот 73 став (3) од овој закон, место еден член да предложи Собранието на Институтот, истиот ќе биде предложен заеднички од страна на Стопанската комора на Северна Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија и Стопанската комората на северозападна Македонија со мандат до девет месеци од денот на основањето на Советот.

Член 72

(1) До изборот на нов претседател на Институтот и нови членови на Собранието, на Управниот одбор и на Надзорниот одбор на Институтот, Советот избира вршител на должност - претседател на Институтот.

(2) Изборот на вршителот на должност од ставот (1) на овој член се врши по пат на јавен оглас во рок од 30 дена од денот влегувањето во сила на овој закон.

(3) Советот формира комисија за избор на вршителот на должност од ставот (1) на овој член во рок од десет дена од денот на започнување со неговата работа.

(4) Комисијата за избор на вршителот на должност - претседател на Институтот е составена од пет членови од кои:

1) четири овластени сметководители со најмалку петгодишно работно искуство во вршење на сметководствени работи предложени од страна на стопанските комори и

2) еден универзитетски професор од областа на сметководството и ревизијата.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член во рок од пет дена од денот на својот избор објавува јавен оглас за избор на вршител на должност претседател на Институтот.

(6) Вршителот на должност претседател на Институт особено ги врши следниве работи:

- 1) го претставува и застапува Институтот;
- 2) се грижи Институтот да работи согласно со закон;
- 3) потпишува налози за исплата од сметката на Институтот,
- 4) ги врши работите од членот 20 став (3) точки 7), 13) и 17) од овој закон;
- 5) врши работи поврзани со организирање на континуираното професионално усовршување;
- 6) ги подготвува актите на Институтот од членот 73 став (3) од овој закон и
- 7) објавува извештај за своето работење на секои три месеци на веб-страницата на Институтот.

(7) Вршителот на должност има право на месечен надоместок во висина од најмалку две просечно исплатени нето-плати по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

Член 73

(1) Работите поврзани со изготвување и предлагање на актите на Институтот од ставот (3) на овој член и изборот на претседател на Институтот, членови на Собранието, Надзорниот одбор, Управниот одбор на Институтот, ги врши комисијата од членот 72 став (3) од овој закон и вршителот на должност - претседател на Институтот.

(2) Изборот на претседател на Институтот, членови на Собранието, Надзорниот одбор, Управниот одбор на Институтот се врши по пат на јавен оглас, во кој ќе бидат утврдени условите за избор на членовите на органите на Институтот. Изборот ќе се спроведе во рок од шест месеци од денот на избор на Комисијата од членот 72 став (3) од овој закон. Гласањето за избор се врши преку електронскиот систем на Институтот, при што за избран претседател на Институтот, односно за член на Собранието, член на Управниот одбор и за член на Надзорниот одбор, се смета кандидатот со најголем број освоени гласови на соодветната листа на кандидати.

(3) Конститутивната седница на Собранието на Институтот на која ќе се донесат актите на Институтот предложени од комисијата од членот 72 став (3) од овој закон и ќе се изберат членовите на Собранието на Институтот, Надзорниот одбор, Управниот одбор и на комисиите од членот 15 ставови (2) и (3) од овој закон, ќе се одржи во рок од шест месеци од денот на формирањето на комисијата од членот 72 став (3) од овој закон. Седницата на Собранието ја свикува вршителот на должност - претседател на Институтот.

(4) Членовите на комисијата од членот 72 став (3) од овој закон, освен вршителот на должност - претседател, имаат право на месечен паричен надоместок за својата работа во комисијата во висина до износот на една просечно исплатена месечна нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

Член 74

Членот 33 од овој закон ќе започне да се применува од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 75

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 76

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 77

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ од Законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на РСМ“ бр.47/25)

Член 8

(1) Сметководител, односно овластен сметководител кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усовршување согласно со членот 64 ставови (1) и (2) од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 173/22), е должен да ги исполни часовите од првиот и вториот циклус на обуки најдоцна до 31 декември 2026 година.

(2) Сметководител, односно овластен сметководител кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усовршување согласно со членот 64 ставови (3), (4) и (5) од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 173/22), но не можел да ги исполни предвидените часови до започнување на третиот циклус обуки, има можност часовите да ги дополни најдоцна до 31 декември 2026 година.

(3) Сметководител, односно овластен сметководител кој ги исполнил часовите за континуирано професионално усовршување согласно со роковите утврдени во членот 64 ставови (1), (2), (3), (4) и (5) од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 173/22), е должен да ги исполни часовите за континуирано професионално усовршување од третиот циклус на обуки согласно со членот 30 ставови (1) и (2) од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 173/22), најдоцна до 31 декември 2028 година.

Член 9

Започнатите дисциплински постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат согласно со одредбите од овој закон.

Член 10

(1) Со денот на влегувањето во сила на овој закон, сметководителот, односно овластениот сметководител кој е времено избришан од соодветниот регистар заради изречена дисциплинска мерка времено бришење од регистар, а поради непочитување на обврската за континуирано професионално усовршување согласно со Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 173/22), продолжува со вршење на сметководствените работи.

(2) Институтот е должен во рок од три дена од денот на влегувањето во сила на овој закон да ги упише во соодветниот регистар сметководителите, односно овластените сметководители од ставот (1) на овој член.

(3) Управниот одбор на Институтот е должен веднаш, а најдоцна наредниот ден од денот кога е извршен уписот од ставот (2) на овој член, да достави нови ажурирани податоци од Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители до Централниот регистар, вклучувајќи ги сметководителите, односно овластените сметководители од ставот (2) на овој член.

Член 11

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.